

ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ КОМПОЗИЦІЙНИХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ
КОМПОНЕНТІВ ПОРУШЕНОГО МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА ДОНБАСУ

В статті розглядаються питання самотності міського середовища Донбасу, яке формується на основі включення до складу його компонентів техногенних ландшафтів. Визначено механізм дослідження композиційних взаємозв'язків компонентів міського середовища.

В статье рассматриваются вопросы самотности городской среды Донбасса, которая формируется на основе включения в состав ее компонентов техногенных ландшафтов. Представлен механизм исследования композиционных взаимосвязей компонентов городской среды.

Сучасні композиційні поняття у теорії містобудування - це ряд візуальних характеристик, пов'язаних з поняттями: умови та фактори сприйняття, комунікаційний простір, багатофункціональний комплекс тощо.

Міське середовище Донбасу має визначену специфіку як генетичне міське середовище; штучне середовище; середовище, що забезпечує біосоціальну життєдіяльність суспільства; середовище, що забезпечує простір для господарської діяльності суспільства; має просторову організацію, якій властиві цілісність, зв'язок компонентів, функціонально-планувальну єдність, народну господарську доцільність тощо.

У самотньому міському середовищі Донбасу велике значення має фіксація значущих елементів композиції - техногенних ландшафтів у їх взаємодії з компонентами міського середовища. Об'єднання цих значущих елементів у визначеній ієрархічній послідовності дає можливість цілеспрямованої побудови системи композиційних понять міського середовища Донбасу.

Одним з найважливіших у цьому ряді є своєрідність міського середовища Донбасу - якість, з якою містобудівна система сприймається та пізнається, а також лабільність зв'язування елементів міського середовища з іншими елементами простору.

Для сприйняття архітектурного вигляду містобудівних систем Донбасу важливим є виявлення особливого, індивідуального, специфічно суттєвого, тобто специфічних рис, які структурують сприйняття міського середовища. Саме таку функцію у композиційній побудові містобудівних систем Донбасу виконують техногенні ландшафти, тому ціллю формування шляхів сприйняття міського середовища є збереження образів природи, забудови та техногенних ландшафтів

Теоретичні дослідження, пов'язані з вивченням композиційних взаємозв'язків міста, природи і техногенних ландшафтів у Донбасі охоплюють наступні проблеми:

- дослідження питань історичних зв'язків міста та природного і техногенного середовища:

- дослідження взаємозв'язків планувальної структури міста і морфології природного і техногенного ландшафтів;

- розробка проблеми відновлення і збереження природного ландшафту, рекультивативної і містобудівного використання техногенного ландшафту.

Теоретичні дослідження, проведені по типологічних проблемах і комплексному плануванню охорони навколишнього середовища не встановлюють прямих зв'язків отриманих результатів з композиційною проблематикою міського середовища містобудівних систем Донбасу.

Тим часом, в містах Донбасу, як і в багатьох інших крупних промислових регіонах побудова міського простору неможлива без урахування екологічно порушених територій і визначення їхнього просторового використання. Очевидна необхідність:

- розробки динамічних еволюційно динамічних містобудівних зв'язків системи антропогенного, техногенного і природного ландшафтів населених місць Донбасу;

- встановлення семантичного значення техногенного ландшафту, його композиційної ролі в структурі міста:

- дослідження загальнокультурного аспекту значення взаємодії природного, антропогенного і техногенного ландшафту, проблем образності і виразності, що зачіпають символічні та самотні функції техногенного ландшафту;

- розкриття формально-естетичних якостей та індивідуальних особливостей техногенного ландшафту, пов'язаних з виробничим життям суспільства;

- вивчення змістовних та візуальних функцій антропогенного, техногенного і природного ландшафту з позицій системного підходу.

Література:

1. Вергунов А.П. Город и природное окружение (архитектурно-планировочная организация взаимодействия). Автореф. дис... д-ра архитектуры. - М.: 1985. - 47 с.
2. Владимиров В.В., Микулина Е.М., Яргина З.Н. Город и ландшафт. - М.: Мысль, 1986. - С.236.
3. Лаврик Г.И., Тимохин В.А. Методы структурно-функционально-го анализа и оптимизации планировки города на ранних стадиях проектирования. - Технические средства архитектурного проектирования. - М.: 1980.